

DOCUMENT DE

**BASES
PER A UNA LLEI
DE SISTEMA DE
POLICIA DE
CATALUNYA**

 **GOVERN ALTERNATIU
DE CATALUNYA**

Seguretat i Convivència

Ramon Espadaler i Judit Alcalà (coordinadors)

13 de gener de 2023

CONTINGUT

INTRODUCCIÓ	3
LEGISLACIÓ AFECTADA	5
SUBJECTES AFECTATS PER LA LLEI DE SISTEMA DE POLICIA DE CATALUNYA	6
El Cos de Mossos d'Esquadra: policia integral i de referència per a la construcció del sistema de policia de Catalunya	6
Les policies locals a Catalunya: màxima expressió de l'autonomia local en matèria de seguretat ...	6
El Cos d'Agents Rurals: la importància de protegir el medi natural.....	8
Altres operadors en matèria de seguretat concernits directa o indirectament per la nova llei de sistema de policia	9
PRINCIPIES RECTORS DEL SISTEMA DE POLICIA DE CATALUNYA	10
VALORS INHERENTS A L'ACTUACIÓ POLICIAL	15
QÜESTIONS QUE HA DE TRACTAR LA LLEI DEL SISTEMA DE POLICIA DE CATALUNYA	16
TRACTAMENT ESPECÍFIC DE LA CIUTAT DE BARCELONA I DE LA GUÀRDIA URBANA DE BARCELONA	19
RECONeixEMENT DE FET I DE DRET DE LA REALITAT METROPOLITANA	20
RESPOSTA ALS MUNICIPIS QUE NO DISPOSEN DE POLICIA LOCAL	21
CONCLUSIONS	22

Agraïments: Albert Batlle, Maite Casado, Marc Cruces, Rubén Guijarro i Núria Parlón.

INTRODUCCIÓ

Els profunds canvis demogràfics, socials, econòmics i sociològics esdevinguts d'ençà de la promulgació de la legislació policial de Catalunya als anys noranta, sumats a la maduresa d'uns cossos policials sòlidament arrelats a la societat, aconsellen la promulgació d'una nova Llei de sistema de policia de Catalunya amb l'objectiu d'articular:

- Un sistema integral de policia que cobreixi les demandes de seguretat de la ciutadania i protegeixi el lliure exercici dels drets i les llibertats, posant l'accent en la prevenció i la proximitat.
- Un sistema de policia que vetlli per la gestió dels conflictes de convivència, garanteixi la mobilitat segura i l'ús pacífic de l'espai públic i protegeixi el medi natural.
- Una Llei que respongui a la demanda tant del Govern de Catalunya, com de les autoritats locals, dels professionals dels cossos policials i de llurs representants sindicals.

La nova Llei del sistema de policia de Catalunya haurà d'establir el marc de relació i coordinació entre els diferents cossos policials que depenen de les administracions catalanes (Cos de Mossos d'Esquadra, Cos d'Agents Rurals i Polícies locals), així com les relacions entre aquestes i els cossos de policia estatals. Per altra part, caldrà articular els mecanismes que facilitin les relacions entre la policia i altres subjectes de naturalesa no estrictament policial que interactuen en l'àmbit de la seguretat, posant l'accent en una major i millor interacció entre la Policia i el conjunt de la ciutadania.

Amb la promulgació de l'Estatut d'Autonomia de Catalunya de 2006, a la Generalitat li correspon "l'ordenació de les polícies locals", mentre que l'Estatut del 1979 deia que li corresponia "la coordinació de l'actuació de les polícies locals". Aquest canvi terminològic implica un increment de les competències de la Generalitat en relació amb les polícies locals; però, sobretot, implica que és la Generalitat, a través del Departament d'Interior, qui ha d'impulsar l'articulació del sistema de seguretat de Catalunya.

Fins al dia d'avui no s'ha fet ús d'aquest nou marc competencial de l'Estatut del 2006, de manera que les polícies locals i la Guàrdia Urbana de Barcelona encara es regeixen per la Llei 16/1991, de 10 de juliol, de les polícies locals i per nou articles de la Llei 4/2003, de 7 d'abril, d'ordenació del sistema de seguretat pública de Catalunya, relatius a la coordinació entre Mossos d'Esquadra i Polícies locals.

Amb posterioritat a 1991, és a dir, fa més de trenta anys, només s'han desenvolupat i regulat aspectes puntuals com l'armament de les polícies locals, l'accés, promoció i mobilitat d'aquestes i el procediment del seu règim disciplinari. És a dir, llevat dels nou articles suara esmentats, només s'han aprovat tres decrets relatius a la regulació i ordenació de les polícies locals de Catalunya.

El present document recull les bases sobre les quals caldrà bastir la Llei del sistema de policia de Catalunya, els principis rectors que l'han d'inspirar, així com l'abast i els continguts d'aquesta.

El punt de partida per a la redacció d'aquest nou marc legal és la confiança en el Cos de Mossos d'Esquadra, així com en el conjunt de policies locals i en el Cos d'Agents Rurals. És a ells a qui hem confiat la responsabilitat de protegir el lliure exercici dels drets i les llibertats i garantir la seguretat ciutadana, vetllant per la convivència pacífica i la protecció de les persones, els béns i el medi natural. Aquest reconeixement, però, no impedeix identificar àmbits de millora que ajudin a aprofundir en el compliment de la missió assignada i a avançar cap a la creació del sistema de policia de Catalunya.

La complexitat del disseny del sistema de policia de Catalunya, sumada a la multiplicitat d'actors (Govern de Catalunya, administracions locals, sindicats policials, grups parlamentaris i societat civil) i a la necessitat d'establir una legislació durable en el temps, són factors que exigeixen un treball previ de generació de consensos.

La flagrant minoria parlamentària del Govern de la Generalitat i el context preelectoral pel que fa a l'àmbit municipal, desaconsellen, en opinió del Grup Parlamentari de Socialistes i Units per Avançar, abordar el procés legislatiu en la present conjuntura. Aquesta realitat, però, no impedeix treballar des d'ara mateix per identificar l'abast dels canvis legislatius, les bases i els principis rectors que hauran d'inspirar la futura Llei del sistema de policia de Catalunya, per tal d'abordar el treball legislatiu quan es donin les condicions idònies per fer-ho amb garanties d'èxit.

LEGISLACIÓ AFECTADA

La futura Llei de sistema de policia de Catalunya afecta la Llei 16/91, de 10 de juliol, de les policies locals i la Llei 10/94, d'11 de juliol, de la Policia de la Generalitat-Cos de Mossos d'Esquadra, així com la Llei 4/2003, de 7 d'abril, d'ordenació del sistema de seguretat pública de Catalunya, la Llei 17/2003, de 4 de juliol, del Cos d'Agents Rurals i la Llei 10/2007, de 30 de juliol, de l'Institut de Seguretat Pública de Catalunya. Un conjunt normatiu que ha estat desplegat i puntualment modificat mitjançant decrets, entre els quals destaquen: el Decret 219/1996 d'armament; el Decret 179/2002, d'accés, promoció i mobilitat; o el Decret 179/2015 de règim disciplinari.

La nova Llei de sistema de policia de Catalunya pot integrar en un únic text les lleis que regulen el Cos de Mossos d'Esquadra, les Polícies locals i el Cos d'Agents Rurals, o bé pot abordar els elements comuns o transversals imprescindibles per a la creació del sistema de policia, tot mantenint la legislació pròpia de cada cos policial, convenientment ajustada a la nova realitat. Tot i que aquesta és una decisió que pertoca al legislador, el Govern Alternatiu de Catalunya considera que caldria mantenir les lleis de referència de cada cos policial i elaborar una Llei del sistema que reguli els elements comuns.

SUBJECTES AFECTATS PER LA LLEI DE SISTEMA DE POLICIA DE CATALUNYA

EL COS DE MOSSOS D'ESQUADRA: POLICIA INTEGRAL I DE REFERÈNCIA PER A LA CONSTRUCCIÓ DEL SISTEMA DE POLICIA DE CATALUNYA

La Policia de la Generalitat-Cos de Mossos d'Esquadra fou creada per la Llei 19/1983, del 14 de juliol, d'acord amb els articles 13 i 14 de l'Estatut d'Autonomia de Catalunya de 1979 que atribueixen a la Generalitat la potestat de crear una Policia Autònoma en el marc estatutari i de la legislació estatal bàsica. La Policia de la Generalitat va adoptar el nom històric de Cos de Mossos d'Esquadra, establint-se així un vincle de continuïtat amb un cos que té els seus orígens a la primera meitat del segle XVIII.

Transcorreguts més de deu anys de l'aprovació de la Llei de creació del Cos de Mossos d'Esquadra, el Parlament va promulgar la Llei 10/94, d'11 de juliol, de la policia de la Generalitat-Cos de Mossos d'Esquadra, eixamplant-ne les competències, amb la mirada posada en el desplegament arreu del territori. L'any 1997, en aplicació de l'Article 150.2 de la Constitució, el Govern d'Espanya va traspasar al Cos de Mossos d'Esquadra la competència de trànsit.

En paral·lel al desplegament territorial del Cos de Mossos d'Esquadra, completat els anys 2006 a Barcelona i 2008 a les comarques de Tarragona, el Parlament i les Corts Generals van aprovar l'Estatut d'Autonomia de 2006 el qual, a més d'establir el caràcter integral de la Policia de la Generalitat, assignant-li competències en aspectes com per exemple la lluita antiterrorista, va atorgar a la Generalitat la responsabilitat de planificar i regular el sistema de seguretat pública de Catalunya, d'organitzar el Cos de Mossos d'Esquadra i d'ordenar les policies locals (article 164).

En la construcció del sistema de policia de Catalunya, el Cos de Mossos d'Esquadra és la policia de referència tant per la seva condició de policia integral, com pel seu desplegament arreu del país. Segons les darreres dades del Departament d'Interior, en l'actualitat, hi ha 17.889 efectius de Mossos d'esquadra.

LES POLICIES LOCALS A CATALUNYA: MÀXIMA EXPRESSIÓ DE L'AUTONOMIA LOCAL EN MATÈRIA DE SEGURETAT

L'administració pública catalana disposa d'un conjunt de cossos de policia, dependents de les corporacions locals i amb una llarga tradició de servei a la ciutadania i d'identificació amb aquesta. Segons dades del Departament d'Interior del 2021, 216 dels 947 municipis catalans disposen de policia local. Aquestes 216 policies locals donen cobertura al 89,64% de la població de Catalunya i sumen un total d'11.161 efectius, de manera que representen el 40% de la Policia de Catalunya.

En l'actualitat, les policies locals reben una formació conjunta amb el Cos de Mossos d'Esquadra a l'Escola de Policia, de l'Institut de Seguretat Pública de Catalunya. Segons dades recents del Departament d'Interior, les policies locals dediquen la major part de la seva activitat a atendre requeriments de la ciutadania en l'àmbit de la seguretat ciutadana i la convivència, així com al trànsit i la seguretat viària.

Una de les principals qüestions que cal analitzar al parlar del sistema de policia de Catalunya és si hi ha d'haver o no policies locals, enteses aquestes com a cossos policials diferenciats de la resta i amb un àmbit d'actuació municipal. La resposta és netament positiva per quatre raons:

- Perquè les policies locals són la garantia i l'instrument de què disposen els alcaldes i alcaldesses per a poder exercir i fer efectives les competències que tenen en matèria de seguretat.
- Perquè les policies locals són la màxima expressió de l'Autonomia Municipal en matèria de seguretat: la seva existència permet als alcaldes i alcaldesses marcar prioritats en temes de seguretat com, entre altres, la proximitat i la convivència ciutadanes, la garantia de compliment efectiu de les ordenances municipals o l'execució d'estratègies pròpies en matèria de mobilitat i seguretat viària. Si només hi hagués un únic cos policial a Catalunya, molt possiblement les prioritats serien unes altres com, per exemple, la seguretat ciutadana, la prevenció i reacció davant els delictes, la investigació criminal, etc.
- Perquè l'existència de policies locals garanteix l'efectivitat del principi de proximitat a la ciutadania, un dels principis fonamentals del model policial de Catalunya. Els municipis i les seves policies locals són els més propers a la ciutadania, per la qual cosa disposen d'informació de qualitat que és de gran importància per a la seguretat de les persones i per al conjunt del sistema de seguretat. La proximitat a la ciutadania i el coneixement detallat dels conflictes ciutadans que tenen les policies locals, esdevenen elements claus que enriqueixen el sistema de policia de Catalunya i que cal posar en valor.
- Perquè el conjunt de policies locals són en l'actualitat una realitat plenament consolidada arreu del país.

En conseqüència, el sistema de policia de Catalunya no només ha de comptar amb el conjunt de les policies locals, sinó que també ha d'aprofitar al màxim la seva capacitat i proximitat per tal que, entre tots els cossos policials, es doni el millor servei de seguretat a la ciutadania.

Una segona qüestió a plantejar-se és si cal avançar cap a la creació d'una única policia local que aglutini totes les policies locals existents avui dia a Catalunya o si, per contra, hi ha d'haver

tantes policies locals com municipis que, fent ús de la seva autonomia municipal, vulguin dotar-se'n, òbviament d'acord amb els requisits legals establerts.

La resposta a aquesta qüestió és també evident i nítida: el sistema de policia de Catalunya ha de permetre i garantir l'existència de tantes policies locals com municipis que, reunint els requisits legals establerts, decideixin crear i disposar de policia local. Només així es podrà garantir plenament l'autonomia municipal.

Si bé és cert que l'existència d'una única policia local tindria alguns avantatges com, per exemple, la unificació de les condicions laborals de tots els i les agents del país, difícilment aquesta podria donar una resposta adequada a les demandes i necessitats de molts municipis. Una única policia local no s'ajustaria a la diversa realitat tant territorial, com sociològica o econòmica de Catalunya. Una diversitat que, òbviament, es tradueix en una demanda de seguretat igualment diversa.

D'acord amb les dues consideracions anteriors, s'ha de concloure que el model de Policia de Catalunya s'ha de contemplar com un sistema del qual formen part diferents peces. Aquesta és la raó per la qual es considera més adient parlar del "sistema de policia de Catalunya", que no pas del "model de policia de Catalunya".

EL COS D'AGENTS RURALS: LA IMPORTÀNCIA DE PROTEGIR EL MEDI NATURAL

El Cos d'Agents Rurals de Catalunya va ser creat l'any 1986 a través de la Llei 9/1986, de 10 de novembre, de cossos de funcionaris de la Generalitat de Catalunya, amb la voluntat de configurar una estructura administrativa que permetés garantir de manera adequada l'assoliment del repte de protegir la natura. Un cos que enllaçava amb la Guarderia Forestal de l'Estat, traspasada a la Generalitat pel Decret 1950/1980, del 31 de juliol, i amb la tradició del servei Forestal de la Generalitat de Catalunya, creat l'any 1932, successor del servei d'igual denominació creat per la Mancomunitat de Catalunya l'any 1923.

No va ser, però, fins a l'any 2003 que l'esmentat Cos va gaudir de legislació pròpia, amb la promulgació de la Llei 17/2003, de 4 de juliol, del Cos d'Agents Rurals. Una llei que conferia als seus membres la condició d'agents de l'autoritat en l'exercici de llurs funcions i que el configurava com un cos de vigilància i control, de protecció i prevenció integrals del medi ambient i de policia administrativa especial en àmbits com els espais naturals, la prevenció i detecció d'incendis forestals, la protecció dels animals, el control de les activitats extractives o la gestió dels recursos cinegètics, forestals, piscícoles i marins protegits.

En l'actualitat el Cos d'Agents Rurals compta amb poc més de 550 agents i està adscrit al Departament d'Interior, després d'haver estat adscrit a diferents departaments com el d'Agricultura Ramaderia i Pesca (1986-1999), el d'Interior (1999-2001), el de Medi Ambient

(2001-2003), el de Medi Ambient i Habitatge (2003-2010), el d'Agricultura, Ramaderia, Pesca, Alimentació i Medi Natural (2011-2021).

La seva condició d'autoritat en les matèries en què són competents, així com el caràcter de policia judicial en matèria de protecció del medi ambient, aconsellen la seva incorporació al sistema de policia de Catalunya, per bé que una part rellevant de les seves funcions no són de naturalesa policial. Aquesta realitat exigeix un debat previ lliure de prejudicis.

ALTRES OPERADORS EN MATÈRIA DE SEGURETAT CONCERNITS DIRECTA O INDIRECTAMENT PER LA NOVA LLEI DE SISTEMA DE POLICIA

Més enllà dels cossos esmentats, existeixen altres operadors que interactuen en l'àmbit de la seguretat, les relacions amb els quals han de ser objecte de tractament en la futura llei que creï el sistema de policia de Catalunya. És el cas, entre altres, dels agents interins, dels vigilants municipals, dels auxiliars de trànsit o, en determinats aspectes, dels agents cívics.

Per altra part, és recomanable que una futura Llei del sistema de policia de Catalunya s'ocupi també de la relació dels cossos policials amb els professionals i serveis de seguretat privada, atesa la implantació dels mateixos i de la rellevància de la seva aportació a la seguretat.

PRINCIPIS RECTORS DEL SISTEMA DE POLICIA DE CATALUNYA

EFICÀCIA I EFICIÈNCIA

Enteses com la capacitat d'assolir l'efecte que es desitja o espera de la institució policial, fent ús dels recursos estrictament necessaris, atesa la limitació d'aquests.

COL·LABORACIÓ I COOPERACIÓ ENTRE ADMINISTRACIONS I COSSOS POLICIALS

Entesa la col·laboració com el deure d'actuar entre administracions públiques per assolir els objectius comuns, i la cooperació com l'assumpció de compromisos comuns entre administracions i, en el cas que ens ocupa, entre cossos policials. És evident que en matèria de seguretat, la lleial col·laboració i la cooperació entre cossos policials i entre les administracions de les quals depenen aquests són elements fonamentals. Les policies estan cridades a cooperar de manera responsable, a ajudar-se mútuament en la funció de defensar l'interès general i els drets i llibertats.

PROXIMITAT

El model del Cos de Mossos d'Esquadra, del conjunt de les Polícies Locals i del Cos d'Agents Rurals, és el comunitari o de proximitat. La proximitat es basa en el coneixement de la realitat social i l'arrelament al territori, però alhora és també una metodologia de treball. La policia de proximitat incorpora a les tasques tradicionalment associades a la feina policial, com el control de la delinqüència o la gestió de l'ordre públic, conceptes com la gestió de la percepció de seguretat, la mediació, la resolució de conflictes o la corresponsabilitat.

PLE RESPECTE A L'AUTONOMIA LOCAL

El respecte escrupolós per l'autonomia local aconsella que les eines, els serveis i instruments de la nova llei de sistema de policia no siguin imposades als ajuntaments, sinó que estiguin a la seva disposició, de manera que siguin aquests i llurs policies els que escullin autònomament i voluntària l'ús que volen fer de cadascuna de les possibilitats que els ofereixi el nou marc legal. Una part important de les propostes (suport en tramitació d'expedients disciplinaris, avaluació de serveis, compres conjuntes, etc.) s'han de plantejar més com una carta de serveis a disposició dels ens locals, que com un imperatiu o imposició a aquests.

PARTICIPACIÓ CIUTADANA

Entesa aquesta com la incorporació transparent i estructurada de la societat civil en els processos de presa de decisions, també en l'àmbit de la seguretat pública. A tal efecte, la Llei de sistema de policia de Catalunya haurà de potenciar els àmbits de participació establerts i, si escau, definir-ne i estructurar-ne de nous. Com en qualsevol política pública, la participació ciutadana no sols és un element orientador d'aquesta, sinó que és també un element legitimador.

TRANSPARÈNCIA

La transparència és una ineludible exigència ciutadana el compliment de la qual confereix legitimitat als cossos policials i a les seves actuacions. La transparència rau a facilitar aquelles informacions que estiguin en poder de la policia quan siguin d'interès per a la defensa dels drets i llibertats de les persones. El deure de transparència en cap cas ha de ser obstacle per poder preservar informacions d'interès general fins que sigui oportú fer-les públiques.

Per tal d'avançar en aquest terreny, es recomana adoptar la metodologia establerta pel Grup d'Estats Contra la Corrupció (GRECO) del Consell d'Europa per avaluar la transparència i qualitat democràtica dels cossos policials, malgrat que ni el Cos de Mossos d'Esquadra ni cap de les policies locals han estat mai avaluades pel Ministeri de l'Interior amb aquesta metodologia per donar resposta al Grup d'Estats Contra la Corrupció (GRECO).

Així mateix, la nova Llei del sistema de policia és una oportunitat per a la transposició dels criteris establerts per la Directiva Europea 1937/2019 del Parlament Europeu i el Consell, de 23 d'octubre de 2019, relativa a la protecció de les persones que informin sobre infraccions del Dret de la Unió Europea, encara no transposada a l'ordenament jurídic espanyol.

ATENCIÓ ESPECIAL ALS COL·LECTIUS VULNERABLES

En aquest àmbit cal assenyalar que les policies locals poden ser de gran ajut per a la prevenció de la violència masclista i domèstica donat que, en moltes ocasions són les més properes al conflicte veïnal o ciutadà, podent detectar més fàcilment situacions de risc d'aquest tipus de violència. En conseqüència, és molt important potenciar la seva formació i conscienciació.

Enfortir el paper de detecció de riscos per part de les policies locals per tal que derivin els casos potencials als serveis públics corresponents (salut, serveis socials, prevenció, serveis d'atenció o d'informació a les dones, etc.) és una clara aposta de l'administració pública per acompanyar les dones que viuen en solitud aquestes situacions de violència, tot i que encara no hagin fet el pas de denunciar la situació. És sabut que el 80% de les dones que viuen situacions de violència masclista no denuncien els fets i la mitjana per interposar aquest tipus de denúncia és de deu anys.

Les policies locals poden complementar la bona tasca que actualment estan realitzant els Grups d'Atenció a la Víctima del Cos de Mossos d'Esquadra que intervenen, principalment, quan ja hi ha una denúncia interposada o es tracta d'un cas judicialitzat.

No menys important és la tasca policial de prevenció i, si escau, reacció davant les agressions a altres col·lectius vulnerables que formen part de la nostra societat, com l'LGTBI+, el col·lectiu de la gent gran o el de la infància. La creació de noves unitats al si del Cos de Mossos d'Esquadra especialitzades en aquests col·lectius, així com l'impuls de polítiques de prevenció per part de la Guàrdia Urbana de Barcelona i de diverses policies locals, demostren la sensibilitat i la capacitat d'adaptació de la policia davant aquests reptes.

RESPECTE AL CODI ÈTIC DE LA POLICIA DE CATALUNYA

El Cos de Mossos d'Esquadra i el conjunt de policies locals, com a policies democràtiques i modernes que són, assumeixen els valors establerts al Codi Ètic de la Policia de Catalunya, aprovat per l'Acord de Govern 25/2015, de 24 de febrer. La redacció d'una llei de sistema de policia ofereix l'oportunitat d'eleva a rang de llei el Codi Ètic, així com la composició, responsabilitats, mecanismes de selecció i la durada del mandat dels membres del Comitè d'Ètica de la Policia de Catalunya.

INCORPORACIÓ DE LA PERSPECTIVA DE GÈNERE I LA FEMINITZACIÓ

És imprescindible adoptar mesures per garantir la paritat als cossos de policia i elaborar les polítiques de seguretat amb perspectiva de gènere. En aquest sentit, la introducció de l'anomenada quota femenina en els processos de selecció tant en l'àmbit de les policies locals, com en el Cos de Mossos d'Esquadra i el d'Agents Rurals és un pas positiu cap a la necessària feminització dels cossos policials. Un pas que es va concretar en la recent modificació de la Llei 16/1991 de Polícies locals i de la Llei 10/1994 de la Policia de la Generalitat-Cos de Mossos d'Esquadra a instància del Grup Parlamentari Socialistes i Units per Avançar. Es tracta de modificacions necessàries, però no suficients en el camí de l'assoliment de la igualtat efectiva entre homes i dones al si dels cossos policials. És per això que cal adoptar mesures que facilitin l'acompanyament de les dones que entrin en els cossos policials per tal de garantir que puguin ocupar llocs de comandament.

APOSTA DECIDIDA PER LA INTERCULTURALITAT

Els processos selectius del Cos de Mossos d'Esquadra i de les policies locals han d'incloure mesures encaminades a aconseguir la interculturalitat en les seves plantilles per tal que aquestes s'assemblin cada cop més a la societat a la qual serveixen. En aquest sentit, és necessari posar a disposició dels municipis que ho desitgin les eines i assessorament necessaris per tal de garantir que els processos selectius de les policies locals inclouen mesures

encaminades a assolir la interculturalitat. Caldrà, així mateix, revisar la reglamentació que regula la uniformitat dels cossos policials com ja han fet policies de referència del nostre entorn europeu.

FORMACIÓ ÚNICA, CONTINUADA I DE QUALITAT

L'Escola de Policia de Catalunya, adscrita orgànicament a l'Institut de Seguretat Pública de Catalunya, és i ha de ser el centre de referència de la formació policial. Sens dubte, va ser una decisió encertada que Mossos, policies locals i, posteriorment, Agents Rurals rebessin una formació conjunta i de qualitat, però tant els instructors com l'òptica acadèmica haurien de tenir més en compte les necessitats dels municipis i de les policies locals.

La formació que reben el Cos de Mossos d'Esquadra, les policies locals i la Guàrdia Urbana de Barcelona a l'Escola de Policia hauria d'atendre millor les demandes i necessitats de formació que reclamen els municipis i les policies locals. Per la seva part, La GUB necessita una formació específica per part de l'Escola de Policia, donat que la ciutat té serveis propis que els seus membres han de conèixer des del moment que col·labora amb tasques de seguretat ciutadana amb el Cos de Mossos d'Esquadra i comparteix SCC i Centre de detinguts, així com oficines d'Atenció al Ciutadà. En aquest sentit, i en virtut d'un conveni recent entre l'Ajuntament de Barcelona i el Departament d'Interior, la Guàrdia Urbana de Barcelona assumirà en breu la recollida de denúncies en matèria de violència de gènere i domèstica.

En l'avenç cap a un sistema de policia de Catalunya i per a l'òptim exercici de la responsabilitat policial cal que l'Institut de Seguretat Pública de Catalunya ofereixi una formació de base de qualitat, així com una formació continuada que doni resposta a les diferents unitats tant del Cos de Mossos d'Esquadra, com al Cos d'Agents Rurals i al conjunt de Polícies locals davant una realitat sociològica i delinqüencial en constant evolució. Cal anar més enllà de l'estricta formació tècnica, posant especial atenció en els valors que han de regir l'actuació policial.

LA SEPARACIÓ ENTRE LES ESFERES POLÍTICA I POLICIAL I EL RESPECTE PER LES CARRERS FUNCIONARIALS O PROFESSIONALS DELS AGENTS DE LA POLICIA

La frontera existent entre l'espai polític i el tècnic o policial ha estat i continua essent objecte de debat i de controvèrsia. És per això que es considera oportú que la Llei de sistema de policia de Catalunya estableixi mecanismes que evitin la intromissió política a l'esfera estrictament policial i viceversa. Així mateix, caldrà establir mecanismes que garanteixin el necessari respecte per les carreres professionals o funcionarials en els processos de selecció dels comandaments policials, tant al Cos de Mossos d'Esquadra, com a les policies locals.

Cal acotar l'àmbit de discrecionalitat que actualment té la direcció política del Departament d'Interior tant en els processos d'ascens a l'escala superior, com en la provisió de llocs de responsabilitat al capdavant no sols de la Prefectura —qüestió lícita— sinó també de les

regions policials i comissaries superiors. Limitacions que igualment s'han d'aplicar a l'àmbit local. En tots els casos, cal fonamentar les raons de l'elecció d'un candidat en lloc d'un altre en els processos de lliure designació, donant primacia als principis d'igualtat, mèrit i capacitat i allunyant l'elecció de tota sospita d'arbitrarietat.

SOSTENIBILITAT SOCIAL I MEDIAMBIENTAL

La funció policial ha de ser curosa amb cada entorn social, preservant-ne la singularitat, prestant una atenció especial als entorns socialment més vulnerables. Així mateix, la preservació del medi natural, el respecte a la biodiversitat i la protecció de les espècies amenaçades d'extinció són també valors del conjunt de cossos policials, particularment arrelats al Cos d'Agents Rurals.

VALORS INHERENTS A L'ACTUACIÓ POLICIAL

COMPROMÍS: Entès com l'esforç per a complir amb rigor les obligacions pròpies del lloc que s'ocupa.

INTEGRITAT: En el sentit d'evitar treure profit de la condició de policia, actuant en tot moment i circumstància d'acord amb la deontologia pròpia de la funció policial, no sols evitant qualsevol acte de corrupció, sinó denunciant-los quan se'n pugui tenir coneixement.

IMPARCIALITAT: Entesa com la defensa de la igualtat de drets. La imparcialitat exigeix una actuació policial que eviti qualsevol forma de discriminació o perjudici per raons de naixement, raça, sexe, edat, estètica, religió, opinió o qualsevol altra circumstància personal o social. Un valor que, per definició, s'oposa a qualsevol tipus de favoritisme. No correspon a l'agent policial jutjar.

VOLUNTAT DE SERVEI: Entesa com l'orientació cap a la ciutadania amb la voluntat d'atendre-la correctament i de satisfer les seves necessitats amb un servei de qualitat. Aquesta voluntat porta implícita la renúncia a qualsevol tipus de discriminació en l'exercici de les competències. La policia no està al servei de cap causa privada o sectorial, tampoc de cap grup de poder, ni obeeix interessos gremials o partidistes, sinó que respon i serveix exclusivament a l'interès general.

PROFESSIONALITAT: Un valor que evoca el deure de desenvolupar la funció policial amb dedicació, capacitat, eficàcia i eficiència, tenint cura de la formació continuada i del desenvolupament de les pròpies capacitats. La professionalitat comprèn el saber (domini dels coneixements), el saber fer (domini de les habilitats) i el saber estar (una actitud adequada) i exigeix una doble competència tècnica i ètica.

EXEMPLARITAT: Els agents de policia estan cridats a exercir les seves funcions de manera exemplar. La seva actuació ha de ser justa, rigorosa i íntegra. La ciutadania espera de la policia una conducta modèlica en l'exercici de la seva funció pública.

QÜESTIONS QUE HA DE TRACTAR LA LLEI DEL SISTEMA DE POLICIA DE CATALUNYA

A continuació s'esmenten alguns elements que han de ser abordats per la Llei de sistema de policia de Catalunya, amb el benentès que la relació no és exhaustiva, sinó que s'han escollit i prioritzat aquells que d'entrada generen major consens entre els diferents agents implicats (Govern, ajuntaments i sindicats policials).

SISTEMA UNIFICAT DE SELECCIÓ DE PERSONAL

Un sistema unificat de selecció de personal per part de l'Institut de Seguretat Pública de Catalunya, establint una carrera professional i definint la mobilitat interadministrativa. Cal avançar en l'establiment de processos de selecció de policies locals homogenis i comuns per a les policies locals d'arreu del país. Així mateix, es considera urgent la regulació reglamentària de la segona activitat, l'elaboració de l'estatut bàsic de policia local i l'actualització i homogeneïtzació del règim disciplinari de les diferents policies.

UNITAT DE DEONTOLOGIA I D'AFERS INTERNS QUE DONI SUPORT A LES POLICIES LOCALS

Aquesta unitat no només donaria suport a les policies locals facilitant instructors per als expedients disciplinaris sinó que, a més, duria a terme les diligències d'investigació que fossin necessàries i vetllaria per la contínua actualització i aplicació del Codi Ètic de la Policia de Catalunya en relació amb el conjunt de policies.

UNITAT D'AVALUACIÓ DE SERVEIS

Una unitat d'avaluació de serveis a disposició del conjunt de policies locals per tal de poder aprofundir en el disseny i la millora de les polítiques públiques de seguretat. Si bé el Cos de Mossos d'Esquadra i la Guàrdia Urbana de Barcelona disposen de mecanismes o unitats d'avaluació, en el cas de les policies locals mitjanes i petites l'establiment d'elements d'avaluació és una tasca molt més difícil i complexa.

PROCEDIMENTS NORMALITZATS DE TREBALL A DISPOSICIÓ DELS COSSOS POLICIALS

Actualment, les policies locals amb recursos limitats necessiten suport per a la confecció dels seus Procediments Normalitzats de Treball (PNT) o Procediments operatius. Aquest suport es pot dur a terme adaptant els PNT del Cos de Mossos d'Esquadra a la realitat i característiques de les policies locals o també exportant els PNT de la Guàrdia Urbana de Barcelona a aquelles policies locals que ho estimin oportú.

PLANIFICACIÓ DE LA SEGURETAT

Cal avançar cap a un sistema policial que planifiqui la seguretat de forma més holística, tant pel que fa a la integració dels diferents cossos policials, com per la interacció i permeabilitat amb les administracions i resta d'agents socials. Una planificació que atorgui major importància a la prevenció. La figura dels Plans de Seguretat (nacional i locals) establerta per la Llei 4/2003, de 7 d'abril, d'ordenació del sistema de seguretat pública de Catalunya va representar un pas endavant. Ara cal avançar en la integració de més agents en el disseny i posterior avaluació dels plans de seguretat.

ÚS DE LES NOVES TECNOLOGIES

L'aparició de noves tecnologies en l'àmbit de la gestió de la seguretat requereix una regulació que aporti seguretat tant als cossos policials, com al conjunt de la ciutadania. L'oferta tecnològica i la disponibilitat d'aquesta, sovint evoluciona amb molta més rapidesa que la legislació que ha de regular el seu ús. L'aparició dels drons, d'elements tecnològics de reconeixement facial, la disponibilitat d'algoritmes, entre altres aspectes, requereixen regulacions garantistes que la nova llei de sistema de policia no pot obviar.

ÚS D'ARMAMENT

La reglamentació de l'ús d'armes policials requereix una posada al dia, tant pel que fa al Cos de Mossos d'Esquadra, com al conjunt de policies locals. L'aparició de noves eines, com és el cas, entre altres, dels dispositius conductors d'energia (DCE) o pistoles elèctriques, plantegen dubtes fonamentats respecte del seu ús. No és raonable que el seu ús sigui regulat de manera diferent en funció de si es tracta del Cos de Mossos d'Esquadra o de la policia local. Homogeneïtzar criteris i protocol·litzar-ne l'ús constitueix una garantia de seguretat tant per a la policia, com per al conjunt de la ciutadania.

CREACIÓ D'ÒRGANS PER A LA PROTECCIÓ DE COL·LECTIUS VULNERABLES

La Llei de sistema de policia de Catalunya ha d'establir el marc legal per a la creació d'òrgans conjunts per a la protecció de col·lectius vulnerables entre les policies locals i el Cos de Mossos d'Esquadra. La generació d'aquests òrgans ha de respondre a la voluntat de cada municipi o policia local. No es tracta d'implantar-los homogèniament arreu del territori, sinó de dimensionar-los i implementar-los d'acord amb cada realitat local. Òbviament, la seva implantació no podrà comportar l'alteració de competències de cada cos policial, sinó que tindran per objecte la generació de sinergies i, molt particularment, el disseny d'estratègies de prevenció.

ENQUESTES DE VICTIMITZACIÓ

Creació i realització d'un sistema d'enquestes de victimització per a les policies locals donat que l'enquesta de victimització que es fa actualment se centra només en qüestions que són competència de Mossos d'Esquadra però es desentén totalment de les qüestions que són la preocupació fonamental dels municipis i les funcions pròpies de les policies locals com, per exemple, els temes de convivència, de trànsit urbà o de policia administrativa.

IMPULS A LA MEDIACIÓ I LA PREVENCIÓ

Creació d'una unitat específica de prevenció que doni suport als municipis i a les policies locals per tal de construir un model d'intervenció o mediació que ajudi a resoldre els conflictes veïnals o de convivència amb maneres alternatives i diferents de l'actuació policial.

SERVEIS CONJUNTS ENTRE POLICIES LOCALS I EL COS DE MOSSOS D'ESQUADRA

Creació de serveis conjunts entre policies locals i el Cos de Mossos d'Esquadra com, entre altres, les oficines d'atenció al ciutadà conjuntes, la creació de grups d'atenció a la víctima conjunts o les sales centrals de comandament.

VALIDACIÓ DELS MECANISMES DE CONTROL INTERNS I EXTERNS DE LA POLICIA

El Cos de Mossos d'Esquadra i el conjunt de policies locals estan subjectes a controls interns i externs que vetllen per la correcta actuació i, si escau, per la correcció i sanció de les males pràctiques policials. El Cos de Mossos d'Esquadra i la Guàrdia Urbana de Barcelona disposen d'unitats especialitzades encarregades de vetllar per la correcció de tota actuació policial, unitats que no existeixen en la resta de policies locals. Per aquesta raó, es considera important que la nova Llei de sistema de policia de Catalunya contempli la creació d'un òrgan que doni resposta a la totalitat de cossos policials.

En l'àmbit extern no judicial, són nombrosos els controls a què estan subjectes el Cos de Mossos d'Esquadra i el conjunt de policies locals de Catalunya. El control de la Sindicatura de Greuges, del Mecanisme Català de Prevenció de la Tortura, del Parlament, dels mitjans de comunicació i dels organismes, entitats i associacions de caràcter nacional i internacional de defensa dels drets humans o els controls específics per part d'òrgans especialitzats en diverses matèries, com la protecció de dades (Autoritat Catalana de Protecció de Dades); l'ús de les càmeres de videovigilància (Comissió de Videovigilància); la transparència (Comissió de Garantia del Dret d'Accés a la Informació Pública i Portal de la Transparència); el frau (Oficina Antifrau); o els aspectes econòmics (Sindicatura de Comptes). Per aquesta raó no s'estima oportuna la creació de nous òrgans externs de control en el marc de la Llei de sistema de policia de Catalunya.

TRACTAMENT ESPECÍFIC DE LA CIUTAT DE BARCELONA I DE LA GUÀRDIA URBANA DE BARCELONA

La ciutat de Barcelona disposa d'un règim jurídic específic i especial recollit en la Carta de Barcelona. Per aquesta raó, és coherent i raonable que la Guàrdia Urbana de Barcelona també disposi d'un règim específic i especial respecte de la resta de policies locals, per tal de fer front a les específiques demandes de seguretat que té la capital de Catalunya.

La Guàrdia Urbana de Barcelona disposa en l'actualitat de 3.500 efectius, essent, després del Cos de Mossos d'Esquadra, el segon cos de policia de Catalunya. Dona servei a la capital del país i té com a referent policial el Cos de Mossos d'Esquadra, amb qui treballa colze a colze en el dia a dia.

Les particularitats pròpies de la ciutat de Barcelona demogràfiques, turístiques i també com a ciutat acollidora d'esdeveniments internacionals, entre altres aspectes, fan necessari un règim de seguretat específic que contempli aspectes com el reconeixement a la Guàrdia Urbana de Barcelona de determinades tasques en l'àmbit de policia judicial, més enllà de les que ja exerceix en la investigació dels delictes contra la seguretat en el trànsit. En aquest sentit, s'aconsella estudiar la possibilitat d'abastar altres àmbits causants d'alarma social com el tràfic de drogues, la violència masclista, de gènere i domèstica.

Així mateix, cal aprofundir en aspectes com l'increment dels intercanvis bidireccionals d'informació policial amb el Cos de Mossos d'Esquadra; l'accés i disponibilitat d'eines tecnològiques avançades, més enllà del telèfon d'emergències 112 al qual estan integrats els serveis policials de la ciutat o l'establiment de la figura del facultatiu o tècnic de l'escala de suport a la policia, atès el volum i la diversitat de casuístiques que atén la Guàrdia Urbana de Barcelona.

Per altra part, es considera important valorar que el criteri d'assignació dels serveis es determini, amb caràcter general, d'acord amb el principi de la patrulla més propera a l'incident que ha de ser atès, una demanda coherent amb principis bàsics de l'administració pública i del sistema de seguretat com és el de proximitat a la ciutadania i l'obligació d'eficàcia i eficiència que han de tenir tots els serveis públics.

RECONeixEMENT DE FET I DE DRET DE LA REALITAT METROPOLITANA

La nova Llei de sistema de policia de Catalunya haurà d'abordar el reconeixement explícit de la realitat metropolitana. És imprescindible afrontar la modificació legislativa que permeti als municipis integrants de l'Àrea Metropolitana de Barcelona cooperar i col·laborar més enllà del que permet l'actual legislació.

En l'actualitat, la Llei 16/1991 de les policies locals estableix en l'article 23 la possibilitat d'acords de cooperació entre policies de municipis limítrofs en casos de necessitat i amb la prèvia autorització del conseller d'Interior (*"en casos de necessitat, els municipis limítrofs, amb l'autorització prèvia del conseller de Governació, poden establir acords de cooperació entre llurs policies"*). Per la seva part, la Llei Orgànica 2/86 de Forces i Cossos de Seguretat estableix que aquesta col·laboració només es podrà donar en situacions d'emergència i previ requeriment de les autoritats competents (*"els cossos esmentats només podran actuar en l'àmbit territorial del municipi respectiu, excepte en situacions d'emergència i previ requeriment de les autoritats competents"*).

Sembla raonable estudiar la modificació d'ambdues lleis i explorar altres eines que permetin eixamplar els supòsits de col·laboració en aspectes com la gestió de grans concentracions com les que generen els macroconcerts, les grans fires o altres esdeveniments el desenvolupament dels quals afecti més d'un municipi limítrof.

RESPOSTA ALS MUNICIPIS QUE NO DISPOSEN DE POLICIA LOCAL

A Catalunya hi ha 731 municipis que no disposen de policia local. Es tracta de municipis mitjans i petits on viu aproximadament un 10,4% de la població que, òbviament, requereix un tractament igual a la resta de ciutadans, també en tot el que fa referència a la seguretat.

La nova Llei de sistema de policia de Catalunya ha d'ocupar-se particularment d'aquests municipis, tant des de la perspectiva de la provisió de seguretat, com des de la perspectiva de la relació de les autoritats locals, alcaldes i alcaldesses, amb el cos policial de referència de Catalunya, el Cos de Mossos d'Esquadra i amb el Cos d'Agents Rurals.

Les preocupacions de seguretat d'aquests municipis són diverses en funció de diferents paràmetres (disseminació de la població, ubicació geogràfica, distància respecte de llurs capitals comarcals, grau d'envelliment de la població, etc.). Per aquesta raó, han de rebre un tractament policial adequat a les seves necessitats i característiques, lluny de tractaments homogenis incapços de donar resposta eficient als seus reptes en matèria de seguretat.

El valor de la proximitat que atribuïm al Cos de Mossos d'Esquadra i al conjunt de les policies, pren en aquests municipis un valor especial a preservar.

CONCLUSIONS

El Govern Alternatiu de Catalunya expressa la seva confiança en el Cos de Mossos d'Esquadra, policia integral de Catalunya, en el conjunt de Polícies Locals, màxima expressió de l'autonomia municipal en matèria de seguretat i en el Cos d'Agents Rurals, garants de la preservació del medi natural. A ells els ha estat confiada la protecció del lliure exercici dels drets i les llibertats, la garantia de la seguretat ciutadana, la preservació de la convivència pacífica, la protecció de les persones, els béns i el medi natural. Aquest reconeixement no impedeix, ben al contrari, identificar àmbits de millora.

Els anys transcorreguts i els profunds canvis sociològics, demogràfics, culturals o d'altra mena esdevinguts des d'aquella Catalunya dels 6 milions, fins a la Catalunya actual, aconsellen revisar la legislació policial per avançar cap a la construcció del sistema de policia de Catalunya que coordini, des del respecte per l'assignació competencial, els diferents cossos policials dependents de les administracions públiques catalanes (Cos de Mossos d'Esquadra i Cos d'Agents Rurals, en el cas de la Generalitat, i Polícies locals, en el cas dels Ajuntaments).

La creació del sistema de policia de Catalunya requereix un consens de base ampli atesa la complexitat de la matèria policial i de seguretat, la confluència d'Administracions (local i autonòmica), l'existència d'una legislació estatal bàsica, la confluència d'actors tan diversos com els governs esmentats, els sindicats policials, els grups parlamentaris o els grups d'interès de la societat civil organitzada.

Aquest consens no es dona en l'actual conjuntura parlamentària i que ha deixat el Govern en una situació de flagrant minoria. La Comissió d'Estudi del Model Policial substanciada recentment al Parlament, ha evidenciat la dificultat d'assolir acords d'ampli espectre, una condició necessària per impulsar la Llei del sistema de policia de Catalunya.

Això no obstant, és voluntat del Govern Alternatiu identificar els principis i àmbits sobre els quals haurà de tractar la futura Llei de sistema de policia de Catalunya per tal d'abordar-ne el debat parlamentari quan la conjuntura el permeti. Aquest és el sentit del present document.

La Llei del sistema de policia de Catalunya ha de continuar situant el Cos de Mossos d'Esquadra com a policia integral i de referència a Catalunya.

La Llei de sistema de policia de Catalunya ha de reconèixer les diferents realitats de Catalunya i tractar-les de manera específica a fi de garantir la millor prestació de seguretat en cadascun dels entorns. És per això que cal atendre les singularitats de la ciutat de Barcelona i la seva Guàrdia Urbana i les particularitats de la realitat metropolitana, sense oblidar l'especial cura que requereixen els municipis que no disposen de policia local.

La Llei de sistema de policia de Catalunya ha de respectar escrupolosament l'autonomia local, qüestió que es tradueix en el fet que la llei no ha d'imposar eines als ajuntaments i a les seves policies, sinó oferir-les-hi, de manera que cadascun d'ells decideixi quines d'aquestes eines utilitza.

La Llei de sistema de policia de Catalunya ha d'accentuar el caràcter de policia de proximitat o comunitària, un dels trets definitoris de la policia que s'ha d'expressar en àmbits com la feminització o la progressiva integració al seu si de la diversitat social i cultural de la Catalunya d'avui, així com en l'aprofundiment de les relacions amb la comunitat.

La Llei de sistema de policia de Catalunya haurà d'atribuir una importància crucial a la formació inicial i contínua als i a les agents dels diferents cossos policials al llarg de llurs carreres professionals. Una formació que haurà d'abastar no sols els coneixements tècnics, sinó també l'aprofundiment en els valors inherents a l'exercici de la tasca policial.